

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 95.

Sobota, 28. novembra 1931.

Leto VI.

Delavsko gibanje mo- ra biti iskreno in smotreno.

V načelih ni kompromisov.

O delavskem gibanju smo že mnogo pisali. Vendar je potrebno, da to zopet in zopet ponovimo in izpopolnimo svoja izvajanja. Osvežiti je treba spomin in poglobiti zavest med delavstvom, da ne ostanejo le organizacije, to je ogródje, ampak tudi duh, ki veje v organizacijah enoten in smotren.

Prvo pravilo organiziranega delavca je zavest, da pripada delovnemu sloju, pa bodi katerekoli vere, narodnosti ali domovine. S tem seveda ni rečeno, da se ne sme udeleževati v politično ali geografično obstoječih državah, marveč le, da imajo delavci vseh držav v glavnem iste interese, to je, iste socialne in politične zahteve, kolikor niso lokalno različne, neglede na skupni cilj: osvoboditev človeštva iz kapitalističnega izkoriščanja.

Zato imenujemo celotno delavsko gibanje mednarodno in smo k temu opravičeni, ker je tudi kapitalizem mednarodni. In če kapitalizem dela mednarodno, ne da bi vpraševal delavstvo, ima tudi delavstvo pravico do mednarodnega dela, ne da bi hodilo po nasvete h kapitalizmu.

Razvoj torej sam ustvarja dva interesa, ki ju ločeno zastopata dve plasti človeške družbe. Na eni strani so kapitalisti, na drugi strani pa delovni narod.

Logično tem razmeram je druga glavna točka, temelj delavskega gibanja: emancipacija (osamosvojitve) delavstva od vseh onih vplivov, ki podpirajo ali utrjujejo stremljenje kapitalistov. Celotna angleška delavska stranka in njej pripadajoče strokovne organizacije so prišle do tega prepričanja, ko so doživele težka razočaranja glede »dobrot« in »naklonjenosti« angleške bogate družbe.

Iz praktičnega življenja že delavec lahko posname ta dejstva, ne da bi kdove kako globoko mislil ali premišljeval. V boju za obstanek in svoje pravice potrebuje delavec moči, emancipirane moči, to je, ob njegovi strani mora biti vse delavstvo z vsem svojim duhom in s svojo solidarno pomočjo. Moč in sopomoč zbira delavstvo v svojih organizacijah, ki hodijo po svoji poti, se bore za svoje zahteve ter ne morejo in ne smejo nikdar kreniti s te svoje poti, če hočejo braniti delavske interese.

To dejstvo je tudi eden glavnih znakov organizacije, glavni znak delavske zavednosti v organizaciji.

Dvema gospodoma se namreč ne more služiti; ali se služi delavstvu in delavski stvari ali pa kapitalizmu in kapitalistični stvari.

Na te stvari morajo delavske organizacije polagati jako mnogo pažnje, da se ne bodo kršile te načelne stvari in da vzgoje svoje članstvo v pravem delavskem duhu.

Uspeh demokratov v Zedinjenih državah.

Demokratska večina v kongresu.

V Teksasu so imeli dopolnilno volitev. Namesto prejšnjega republikanskega poslanca je bil izvoljen demokrat. V reprezentantski zbornici je sedaj 218 demokratov in 216 republikancev.

Kriza v socialnem zavarovanju.

Skrajšanje podporne dobe. — Zvišanje prispevka.

Posledice gospodarske krize se pojavljajo tudi pri nas že v precejšnji meri. Že zadnjič smo poročali, da je finančni minister objavil, da so v osmih mesecih zaostali davčni prejemki v primeri s proračunom za nad 1155 milijonov dinarjev, kar izhaja vsaj večinoma odtod, ker je kriza, ker davkoplačevalci ne morejo plačati davkov. Le deloma je bil morda proračun problematičen, to je stavljen previsoko v veri, da bo gospodarstvo napredovalo.

Ista usoda je zlasti letos zadela tudi socialno zavarovanje. Članstvo socialnega zavarovanja stalno pada, ker je kriza v industriji in obrti; plače se znižujejo in s tem padajo dohodki za socialno zavarovanje. Vrhutega pa tudi podjetniki zaradi slabih gospodarskih razmer zaostajajo s plačili zavarovalnih prispevkov. Te nevdružne razmere trajajo že nad leto dni. Okrožni uradi so naravnost prerigorozno postopali z bolniki, vendar ves ta postopek ni imel toliko uspeha, da bi postalo socialno zavarovanje aktivno. V letošnjem letu bodo vsi okrožni uradi za zavarovanje delavcev v bolezenski panogi jako pasivni, kar je kategorično zahtevalo odločilni ukrep, ki naj varuje delavstvu vsaj male pravice v bolniškem zavarovanju.

Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je spričo kritičnega položaja socialnega zavarovanja odredilo s posebno odredbo, da se zviša zavarovalni prispevek za ljubljanski okrožni urad od 6 na 6,5 odstotkov, za vse druge okrožne urade pa od 6 na 7 odstotkov, ker so drugi okrožni uradi še v težavnejšem položaju kakor ljubljanski.

Doslej so plačali delavci, zavarovani v najvišjem razredu, Din 9.91, odslej pa bodo plačevali v tem razredu Din 10.61. Celotno zvišanje bo doseglo eno dvanaestino prejšnjega prispevka in bo donosalo, če se gospodarske razmere ne poslabšajo,

letno okoli tri milijone dinarjev prejemkov, kar bi zadoščalo, da postane zavod aktiven in se ublaže vsaj deloma dosedanje stroge mere.

Hujši udarec za delavstvo je skrajšanje podporne dobe. Dosedaj so imeli stalnejši člani zavoda pravico do bolniške podpore v slučaju potrebe celo leto. Po novi odredbi pa bo trajala pravica do bolniške podpore največ pol leta. Podaljšana podpora za drugo polovico leta je s to odredbo ukinjena, vsaj dokler se finančne razmere bistveno ne izpremenijo.

Danes imamo izredne razmere. Te izredne razmere so krive krize in kriza meče svojo senco na vse zavode, ki slone na gospodarstvu. Vzrok te zasilne reforme pa ni v socialnem zavarovanju, krivi niso zavarovanci, ki so upravičeni do socialne zaščite. Socialno zavarovanje se mora še izpopolniti, ne pa rušiti, čim bo prilika za to. Morda so potrebne reforme administrativnega značaja, morda je potreben manj optimističen zavarovalno-tehnični proračun, ki bolj upošteva gospodarske krize in druge nadnaravne sile z državnimi subvencijami in rezervnimi skladi.

Delavstvo sprejema te odredbe prav sedaj najtežje. Prepričano pa je, da bo revizija zakona to popravila, zavarovanje izboljšala.

Država in gospodarstvo v državi sta dolžni, da izpolnita kljub sedanjim težkočam delavsko zahtevo po izpopolnitvi socialnega zavarovanja. Za bolezen, za nezgodo, za starost in onemoglost mora biti delavec zadostno zavarovan. Zavarovan mora biti delavec tudi za primer nezaposlenosti. To poudarimo zaradi tega, ker se v delodajalskih krogih komentira ta odredba na način, iz katerega je razvidna tendenca, da naj bo revizija socialnega zavarovanja — poslabšanje sedanjega nepopolnega zavarovanja v jedru.

Vse nemške strokovne organizacije izjavljajo

Proti zniževanju plač.

Z ozirom na pismo državnega predsednika, ki je hotel potom gospodarskega sosveta znižati mezde in cene blaga, izjavljajo strokovne organizacije, da se ti nameni niso uresničili, pač pa gre politika vlade dalje za tem, da znižuje plače, ne da bi kaj resnega ukrenila glede cen. Ta politika mora voditi k nadaljnjemu propadanju gospodarstva, proti volji strokovnih organizacij, ki so vlado svarile pred škodljivo politiko. Strokovne organizacije se torej enotno upro vladni politiki poslabševanja socialnih razmer.

Prusija proti zniževanju plač.

Zastopniki pruske uradniške zveze so izjavili pruskemu finančnemu ministru ob sprejemu njihove deputacije, da vlada med uradnim silno vznemirjenje zaradi nameravanega nadaljnjega znižanja uradniških plač. Finančni minister Klepper je rekel deputaciji, da je nadaljnje znižanje plač izključeno, dokler ne nastopi nadaljnje znižanje cen za življenske potrebščine. To izjavlja minister pruske vlade, ki ji načeluje socialni demokrat Braun in kjer je socialni položaj delovnih slojev boljši, kakor v marsikateri drugi deželi.

Rumunska vlada prevzame vse kmetiške dolgove v bankah.

V Rumuniji so sklenili zakon, po katerem prevzame država vse dolgove in knjižbe, ki jih imajo privatne banke na kmetijskih posevkih. Po vsej državi javljajo protestne shode, ki jih organizirajo zlasti inozemske banke. Pravijo namreč, da bo ta ukrep popolnoma uničil kredit v inozemstvu. Vlada hoče ta sklep ipak izvesti, češ, da je temelj rumunskega gospodarstva pravo kme-

tiško gospodarstvo. Finančni minister je deputacijo bankirjev kratko zavrnil.

Japonska že rabi vojno posojilo.

Japonska vlada je razpisala notranje vojno posojilo v znesku 35 do 50 milijonov jenov. Overtura k vojni katastrofi je to, nič drugega.

Nemški fašisti so pri- pravljali državni udar

Na Hessenskem so odkrili priprave za puč nacionalnih socializmov.

ki bi se imel razširiti na vso nemško državo. Izdal ga je bivši pristaš nacionalnih socializmov, dr. Schäfer, ki se je z njimi skregal. Imeli so že več konferenc in podrobno izdelane načrte, kakor tudi črno listo vseh oseb, ki so jih hoteli spraviti s sveta. Policija vrši hišne preiskave in aretacije. Niti vodijo tudi v München in Berlin.

Starhemberg zopet grozi s pučem.

Za knezom se skrivajo Habsburžani.

Na shodu je povedal knez Starhemberg, da ima namen vreči sedanjí sistem. Njih gibanje gre samoobsebi na revolucionarno pot. Hočemo dobiti moč v državi. To je naša zahteva.

Radovedni smo, koliko časa bo dopuščala Avstrija, da jo revolucionirajo bivši aristokrati in cesarski in kraljevi generali in majorji?

(Pretečeni teden je bil Starhemberg obsojen radi razžaljenja kanclerja dr. Schobra na 200 šilingov globe.)

Volitev predsednika španske republike

10. decembra.

Na Španskem bodo volili dne 10. decembra predsednika republike. Izvoljen bo Alcala Zamora, bivši prvi predsednik vlade. Predsednik vlade pa ostane najbrže predsednik sedanje vlade Azana.

Boncour je izstopil iz socialistične stranke.

Imeti hoče politično svobodo za svoje delovanje.

Pavel Boncour je bil izvoljen v senat. V petek, dne 21. t. m., je bila njegova izvolitev odobrena. Ob tej priliki je poslal socialistični parlamentarni frakciji pismo, v katerem raznana svoj izstop iz socialistične stranke. V pismu pravi, da večina strankinih članov v mnogih točkah, ki niso naša doktrina in naši ideali, stavlja v ospredje politične aktualnosti, ki se ne strinjajo s stališčem, ki ga je on zavzemal kot delegat Francije v Ženevi, v katerih pa on ne more popustiti. Smatral sem, da je v teh okoliščinah lojalno, tako v interesu mojih prejšnjih volilcev v Carmauxu kakor tudi v interesu stranke, da vrnem oba svoja mandata, ki sta mi bila izročena, in sprejem drugoga, ki mi dovoljuje, ne da bi izpremenil svoje socialistično prepričanje, brez škode za edinstvo delavskega razreda, svobodo delovanja in glasovanja. Moji tovariši v Carmauxu soglašajo s tem in so v posebni resoluciji to poudarili. Želim, da bi tudi moji tovariši v stranki upoštevali razloge za moje ravnanje.

V francoski socialistični stranki se je že večkrat razpravljalo o tem, če ne bi bilo v interesu stranke in Pavla Boncoura, da ta mož izstopi iz stranke. V njegovo poštenost sicer ni nikdar nihče dvomil, toda njegova naziranja, zlasti glede razorožitve pa si socialistična stranka v Franciji in tudi socialistična internacionala ne bi mogli osvojiti. Zato

tega njegovega koraka stranka ne obžaluje, kljub temu, da je Boncour izreden talent in socialistično prepričan, ker načela oboroževanja tudi za Francijo ne more zagovarjati, kakor je to storil Boncour.

Gospodarski red v socializmu.

Znanstvena razmatranja univerzitetnega profesorja.

Hamburški profesor za narodno ekonomijo Eduard Heimann je povedal socialističnim dijakom na visoki šoli za politiko v svojem referatu o »socialističnem gospodarskem redu in njega pomenu« naslednje misli:

Sodrug Heimann je očrtal bodoči socialistični gospodarski red v polni zavesti, da je danes vprašanje, ali je konkretna možnost v nemškem gospodarskem območju, jako nujno; ali vendar je treba postavljati problem, kakšen bo socialistični družabni red, le načelno in z vsemi pridržki, ki bi ga utegnili vbodoče korigirati.

Dve dejstvi sta, ki sta bistvo socializma in njegove socialne strukture: izolirana privatna samovoljnost kapitalistov in njih moč, da svojevoljno razpolagajo s produkcijskimi pomočki. Od tu se mora ustvarjati socialistični način gospodarstva. Organizirana skupnost prevzame v celoti produkcijske pomočke. Socialistični družabni red se more nadaljevati le neposredno iz današnjega realnega stanja. Tako se mora načeloma ohraniti knjigovodstvo; tudi načelo prednosti in razlike prejemkov ni mogoče izločiti. Tudi Rusija je morala priznati »socialistične« prednosti. Diferenciacija prejemkov je pa vendar drugačna kakor danes, ko plače najvišjih predstojnikov niso več trgu primerne, marveč prilagodene neki vrhovni plasti. Obtok kapitala bo urejeval centralni urad. Kapital se bo dajal le obratom, ki lahko plačujejo obresti. Obresti se določajo po časovni porabi produkcijskih pomočkov. Diferenciranje prejemkov ne more voditi k ustvarjanju razredov, ker ne sme biti posameznik, ampak le organizirana skupnost posestnik produkcijskih pomočkov. Zlasti poučna so pa bila izvajanja Heimanna o problemu racionalizacije. V načinu in počasnosti današnje racionalizacije vidi Heimann glavni vzrok današnje krize.

V socialističnem gospodarskem redu mora hoditi tehnični napredek in urejevanje delovnih mest sporedno. Potreben je centralni urad, ki monopolistično razpolaga s krediti, odloča o gospodarstvu po načrtu in ureja gospodarski proces. Glede kmetijstva je rekel s. Heimann, da ga je treba izboljšati, kar je prav posebno nujno. Kmetijstvo se mora urediti individualno. Z ustanavljanjem kmetijskih zadrug se zbližuje življenje na kmetih s kolektivno urejenim življenjem po mestih. Socializacija ni abstrakten načrt. Nje namen je, da osvobodi človeka od kapitalističnega izkoriščanja. Človek mora v delu zopet spoznati svoje človečanstvo; delo postane v socialističnem družabnem redu zopet človeško delo.

V diskusiji o tem vprašanju so dijaki pritrdjevali izvajanjem profesorja Heimanna.

Prav potrebno bi bilo, da se delavstvo in vsi oni, ki se zanimajo za socializem, resno pobavijo z nazeri Heimanna. Jasno je označen problem, ki ga diktira razvoj, dasi so mogoče in celo neizogibne korekture, ki jih pokaže vsaka daljnja faza razvoja.

Pretep v romunskem parlamentu.

V sredo, dne 25. t. m. je v romunskem parlamentu interpeliral socialist Schile vlado v zadevi neke tovarne, ki je odpustila vse delavce, ker država ni hotela plačati milijonskih dolgov za naročila pri tej tovarni. Vsled te interpelacije je prišlo med poslanci opozicije in večine do hudih prerekanj, iz česar se je končno razvil pretep, tako da je morala biti seja prekinjena.

Krajevni medstrokovni odbor (Strok. komisija) v Mariboru

sklicuje za nedeljo, dne 29. novembra ob pol 10. uri

STROKOVNI SHOD

kateri se bo vršil v dvorani Delavske zbornice, Sodna ulica 9, II. nadstropje, desno, s sledečim dnevnim redom:

Novi obrtni zakon in delavstvo.

Sodruzi, udeležite se v velikem številu tega shoda, na katerem se vam bo pojasnilo vse določbe novega

obrnega zakona, ki se vas tiče, da boste spoznali dobre in slabe strani tega za vas zelo važnega zakona!

Doma in po svetu.

Volilni rezultat v narodno skupščino. Glavni volilni odbor je v sredo dokončal svoje delo in ugotovil, da je bilo oddanih v državi 2.342.520 glasov ali 67,25 odstotkov vseh volilcev. Drugih statističnih primerjav ni, ker je bila postavljena samo ena kandidatna lista.

Bani bodo določevali krušne cene. Poseben zakon pooblašča bane, da določajo po krajevnih razmerah krušne cene. Ozirati se morajo pri določevanju cene na ceno moke v trgovinah na veliko v poedinih krajih in režijske stroške za peko kruha.

Značilna utemeljitev. »Jugoslovani« od srede, dne 25. t. m. poročajo o neki rudarski rodbini v Hrastniku ki jo tare nesreča in so sedaj vsi bolni, in sicer mož, žena, hčerka in sin. To poročilo zaključuje »Jugoslovani« s priporočilom, da naj bi to rodbino dobri ljudje podprli tako-le »... in bi storil dobro delo, kdor bi ji naklonil kakšno podporo (Karl Grebenc, rudar, Hrastnik), zlasti, ker je bil Grebenc vedno vdan državi ter tudi ni nikdar posebno godrnjal nad usodo, ki mu je bila tako nenaklonjena.« Zelo zanimiva je ta utemeljitev, ki je res ne razumemo. Ni namreč logična, ker ti dve stvari zasebnega dobrotnika prav nič ne brigata. Morda je pa v modi? —n.

Na prvi pogled je simpatičen človek, iz čegar fine kože na obrazu in rokah brez lisajev in gub se da sklepati na snago in nego. Skrbni ljudje vporabljajo zato samo medicinsko zanesljiva sredstva kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože ter Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljnih stroškov 40 Din), dalje Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote (5 kosov franko 52 Din). Naroča se pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž 383, Savska Banovina.

OPOMORILO. Vsled državnega praznika bo izšla prihodnja številka našega lista v ponedeljek.

Amnestija v Bolgariji. V bolgarskih ječah sedi mnogo političnih kaznjencev, ki so bili obsojeni po zakonu o zaščiti države, zlasti iz revolucije 1923 in ob atentatu na sofijsko saborno cerkev. Po tem zakonu je pomiloščenih 230 političnih kaznjencev, ki so po kaznilnicah ali v emigraciji. Med pomiloščenimi so bivši agrarci ministri Obov, Stojanov, Atanasov, dalje komunista Kolarov in Dimitrov ter bivši poslanik v Beogradu Kosta Todorov. Pomilostitev je predvsem zahtevala agrarna stranka.

Avstrija je kupila grški tobak. Avstrija in Grčija sta sklenili pogodbo, po kateri kupi Avstrija za leto 1932 za 1.200.000 dolarjev (okoli 70 milijonov dinarjev) tobaka od Grčije.

Gladovni pohod brezposelnih na Čehoslovaškem. Iz Moravske Ostrave javljajo poročila, da so v sredo jutraj delavci v okolici Freiwaldau zapustili delo v protest proti trajnim redukcijam in odpuščanju delavcev ter so se korporativno napotili proti Freiwaldau-u, kjer so namestili imeti javni protestni shod. Pridružilo se jim je tudi precej brezposelnih, tako da je množica narasla nad 1000 ljudi. Med potjo jim je zaustavil pol oddelek orožnikov in je prišlo do boja s kamenjem in palicami.

mi. Demonstranti so nato hoteli po stranski poti skozi nek gozd doseči Freiwaldau, a tudi tu so jih orožniki zaustavili. Orožniškega častnika Jirkovskega so demonstranti s palicami pobili na tla, nakar je orožniški oddelek oddal na demonstrante salvo, ki je imela strahovit učinek; sedem oseb je bilo na mestu mrtvih, tri so umrle ob prevozu v bolnico. Mnogo je ranjenih, med temi tudi 13 orožnikov. Ubiti so bili vsi s strelji v glavo. Komunistični poslanci so radi tega napravili burne demonstracije v praškem parlamentu. Posebna parlamentarna komisija bo preiskala vzroke te katastrofe.

Komunisti proti sodelovanju s socialnimi demokrati. Zadnje dni se je po Nemčiji raznesla vest, da se je komunistična stranka Nemčije, na nasvet iz Moskve, odpovedala svoji teroristični taktiki, da se najde baza za skupno nastopanje s socialnimi demokrati proti hitlerjevski opasnosti. Breitscheid je na shodu v Darmstadtu že opozoril na to možnost. Sedaj pa je berlinsko glasilo komunistov »Die rote Fahne«, zavrnilo vsako tako idejo češ, da velja boj komunistov tako kapitalizmu kakor »njegovemu pomagaču« socialni demokrati.

Obsojeni mornarji. V Hamburgu v Nemčiji so obsodili 45 mornarjev, ki so zadnjič pričeli stavkati v ruskih vodah, na ječo, vendar z odlogom, če v določenem času ne store kaznjivega čina. Med razpravo so bile pred sodiščem velike demonstracije. Obsodba je na množice ugodno vplivala, dasi je zahtevala oprostitve obtožencev.

Redkost. V Bochumu v Porurju se je bavila škofijska konferenca z meznim konfliktom med industriji in delavci v porurskih rudnikih. Konferenca je protestirala proti bedi rudarjev ter izrekla naslednje zahteve: 1. Ugotavljanje, da je položaj rudarskih rodbin zaradi znižanja plač, praznovanj in ustavitve obratov že neznosljivo poslabšan. 2. Javljeni ukrep, da se odpove velikemu številu delavstva kolektivne pogodbe, smatrajo rudarji za pripravo, da ne marajo rešiti meznega spora mirnim potom. 3. Svarimo, zavedajoč se naše odgovornosti, z ozirom na naraščajoči radikalizem prebivalstva v Porurju, najnujnejše proti vsakemu enostranskemu koraku, ki bi utegnil imeti katastrofalne posledice. 4. Prosimo zaradi tega pristojne instance, da v obrambo te nevarnosti store vse, da obvarujejo bedno prebivalstvo Porurja pred novo nesrečno preizkušnjo sile. — Pri nas pa agitirajo za miloščino.

Velika eksplozija v Varšavi. V stanovanju šoferja Osukovskega v Wolska ulici je eksplodirala posoda z bencinom. Židovi v stanovanju so se porušili in je ogenj, ki je pri tem nastal, objel tudi sosedna stanovanja. Šoferjeva zaročenka in sestra sta popolnoma zgoreli, a ravno tako je v sosednem stanovanju, kjer je spala tričlanska družina, bila ista ubita. Tudi veliko ostalih stanovalcev dotične hiše je zadobilo težke opekline in se bore v bolnici s smrtjo.

Kolinska

Naša prava Kolinska cikorijska.

Nove zaščitne carine na Angleskem. V Angliji uvedejo še nove carine na železo in platenino. Angleški ekonomski strokovnjak pravi, da bo to imelo slabe posledice. Naraščala bo draginja doma in zmanjševal se bo izvoz, ker bo inozemstvo vsekar pričelo z represalijami. Konservativci pripravljajo sedaj zaščito tudi za poljedelstvo. Represalij se pa Anglija ne boji, pravi finančni minister. — Konservativna politika v Angliji že rodi sadove. Parlament je sprejel zakonski načrt, po katerem se uvaja na veliko večino produktov 50% povisek na carino. Vlada Zedinjenih držav ameriških je že segla po protiukrepih in je na angleško blago zvišala carino v enaki meri kakor je to storila Anglija. — Medtem ko se na eni strani na vso sapo propagira sporazum med narodi, Panevropo, in vrag ve, kaj še vse, se na drugi strani grade vedno višji carinski zidovi. Se bo lušno na svetu.

Rudniška nesreča v Bentleyu na Angleskem je zahtevala 42 smrtnih žrtev, katerih trupla so spravljena na dan. Večje število jih pa še pogrešajo.

Dve leti zapora, ker je žalil Grandija. Kakor poročajo časopisi iz Filadelfije, je nek antifašist ob priliki sprejema italijanskega zunanjega ministra Grandija izrekel nekaj žaljivk na račun fašistične dežele, za kar je bil obsojen na dve leti zapora. Vsekakor značilna obsodba, ki kaže, kako ceni kapitalizem fašistične priganjače.

Španski major Franko, ki je že pred preobratom napravil upor in je potem zbežal na Portugalsko, se je sedaj pridružil komunistom. Po raznih revoltah so ga zaprli, je pa sedaj ušel iz ječe in izginil.

Kdo trguje z Rusijo. Z Rusijo ne trgujejo samo Kanada, Rumunija, Ogrska, Jugoslavija, Bolgarija in Albanija. Vse druge države pa pridno kupujejo rusko blago in prodajajo svoje Rusiji. Ogrska se ravno sedaj pogaja z Rusijo glede trgovinske pogodbe. Trgovina navedenih držav sicer ni znatna, ali če druge države izkoriščajo ugodno priliko za svoje gospodarstvo, zakaj bi tega ne storilo par majhnih držav.

V Magnitogorsku ob Uralu je te dni začela z obratom največja sovjetska železolivarna »Magnitostroj«, katere zgradba je stala nič manj kot 20 milijonov dolarjev. Od te tovarne si sovjeti največ obetajo.

Leningrad šteje po zadnjem štetju 2.640.000 prebivalcev, torej več kakor predvojni Petrograd. Za časa revolucije, v letu 1919 in 1920, je prebivalstvo te bivše ruske prestolnice padlo na 600.000. Od tedaj se je jako opomoglo. Samo v zadnjem letu je poraslo za 400.000 prebivalcev.

DOBRO TOALETNO MILO

ne sme samo prijetno dišati, temveč tudi po svojih sestavinah v medicinskem smislu delovati očiščujoče na kožo. Samo tako lahko koristi pri negovanju telesa. Ravno zato so Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote tako cenjena. Paket s 5 vrstami mila za 52 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž 383, Savska Banovina.

Crêpe de Chine meter po Din 50'—

dokler ni zmanjka zaloge v

Tekstilnem bazarju!

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanju, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjič. — Uprava.

Število prebivalstva v Rusiji. Po ruskem štetju ima Rusija 163.000.000 prebivalcev.

Japonci se bodo »v kratkem« umaknili iz Mandžurije. Japonski poslanik v Washingtonu je potolažil državnega tajnika Stimsona z obljubo, da se bodo Japonci v kratkem umaknili iz Cicikarja. Po mnenju poslanika kaže Rusija radi mandžurskega konflikta ni preveč vznemirjena. Dalje je izjavil, da bo Japonska pristala na to, da se pošlje v Madžurijo komisija Društva narodov. Medtem, ko se pretaka v Madžuriji kri skoraj v potokih in padajo žrtve nezasitnega imperijalizma, se stara teta Briand v »Društvu narodov« v zadregi klanja na vse strani z edino skrbjo, kako bi zadevo ošpičil na način, da bi bil volk sit in koza cela. Zastopnik Kitajske, dr. Sze, čisto jasno apelira na poglavje XVI. pravil Društva narodov, ki točno določa, da, ako ena izmed držav sopolpisnic napade drugo, morejo vse ostale države, članice Društva narodov, smatrati napadalko za svojo nasprotnico, če se na opomin Društva narodov ne umakne v svoje meje, in se ima nad njo proglasiti gospodarski in moralni bojkot, v potrebnem slučaju se ima sestaviti tudi mednarodna armada Društva narodov, ki naj napadalko nauči manire. V slučaju Mandžurije bi človek mislil, da bo vendar Japonska dobila po prstih, ker je zadeva dovolj jasna, ali, veliko je grmenja pa malo dežja. Japonska nakupuje v Ameriki vojaški material — in ga dobi. V Franciji išče posojilo za vojno — in ga bo tudi dobila. Društvo narodov bo pa lahko snelo svojo firmo. Kitajci bodo navezani pač sami na svojo moč in dr. Sze nosi vojno napoved za vsak slučaj s seboj v žepu.

Za vojno navdušene Kitajke. V Šangaju na Kitajskem so Kitajke osnoval »bataljon smrti«. Nacionalistično hujskanje proti Japoncem, ki niso nič manj nahujskani in imperalistični obenem, je povzročilo, da so se Kitajke jele zavzemati za vojno. Kitajsko vojno poveljstvo se posvečuje, ali naj jim da orožje ali ne. Te žene sedaj agitirajo za vojsko in navdušujejo. Prav tako je bilo pri nas leta 1914. Vse kaže, da se enaki časi lahko še povrnejo, zakaj vojna nas je jako malo izučila. Največjo vojno nevarnost predstavlja mlajša generacija, ki vojne ni doživela in je vzgojena v prav tistem duhu »junastva«, kakor stara predvojna generacija.

Ciklop se je rodil. V Solunu se je nekemu grškemu zakonskemu paru narodil zdrav otrok, ki je drugače krepko in popolnoma normalno razvit, le da ima na sredi čela eno samo, precej veliko oko z dvema zenicama. Otrok oko lahko premika in z njim tudi vidi. Zdravniki so mnenja, da bo otrok ostal pri življenju in dorasel. Njegova stariša sta normalna. Ljudstvo smatra ta pojav za poseben prst božji in si od tega otroka veliko obeta.

V Parizu ljudje izginjajo v množicah. Od početka leta 1931 je v Parizu izginilo 27.000 oseb moškega in ženskega spola, ne da bi bilo mogoče ugotoviti, kam in kje so. Lani je znašalo število pogrešanih le 20.000.

Beračica je umrla. V Tešnu je živela stara ženica, ki je živela večinoma od miloščine leta in leta. Ko je umrla, je zapustila dunajskim sorodnikom skoro tri milijone dinarjev. Stanovala je sicer elegantno, vendar je vživela miloščino. Dobrodelni zavodi so zahtevali od dedičev okoli 50.000 Din za povračilo stroškov. Sorodniki pa se upirajo, češ, da so bila to prostovoljna darila, a bodo morali plačati.

Tkalka brani svojo čast pred sodiščem

Pred okrožnim sodiščem v Mariboru se je vršila te dni značilna razprava mlade delavke proti inozemcu, seve nenadomestljivemu kvalificiranu, obratovodji tvornice »Zora«, Pavlu Hermanu v Mariboru, rojaku iz Mittelberga iz Vorarlberske.

Proces je bil tipičen za razmere po mariborskih tovarnah, zlasti tekstilnih, kjer nekateri inozemski nenadomestljivci dan na dan izživajo s svojimi neznosnimi metodami nevšečne spore z našim delavstvom, katerega očividno ne smatrajo kot polnovredne člane človeške družbe.

Tak kričeč slučaj se je razgalil v gori omenjeni tožbi iz tukajšnje tovarne »Zora«, bivši »Jugoslovanski Lloyd«, poleg tovarne Doctor in drug. Tam je bila že dve leti zaposlena kot tkalka delavka T. P., ki ni mogla najti zadovoljstva pri obratovodju te tovarne, komaj 30 let staremu Paulu Hermanu iz Mittelberga v Vorarlberski. Delavka T. P. je bila meseca julija naenkrat premeščena iz tkalnice v pletilnico, kjer ni bila izurjena. Zato so se ji igle trgale in delo ni šlo naprej. Obratovodja Paul Herman je delavko radi tega dne 8. julija t. l. pri stroju kregal in jo končno ozmerjal s psovko: »Sie Sau Sie«. — »Vi svinja Vi!

Čeprav so takšne psovke po nekaterih tekstilnih tovarnah že kar ob sebi umljive, delavka P. tega nedostojnega nastopa 30-letnega inozemskega, dobro plačanega kvalificiranca ni hotela molče pogoltniti, ampak se je šla takoj radi tega pritožiti k ravnatelju tovarne in povedala tovarišici delavki, da se bo radi te žalitve z obratovodjo že še drugod pogovorila. Še naslednji dan je delavkin mož pisal obratovodji, naj se radi te žalitve opraviči in da žaljeni delavki zadoščenje.

Mesto opravičila, pa je šel obratovodja Paul Herman k odvetniku dr. Faningerju in vložil tožbo proti delavki, češ, da je on užaljen, ker je delavka tako neresnično o njem govorila pri ravnatelju, čeprav ji baje on zatrevane žaljivke »Sie Sau Sie« ni rekel. Delavka T. P. pa prvotno vsled svoje boleznosti in radi ljubeča miru sploh ni tožila. Ko pa je dobila v roke tožbo obratovodje Hermana, je pa bilo vendarle malo preveč in je zato koncem avgusta dvignila pri občini ubožno spričevalo ter nato tudi ona po odvetniku dr. Reismanu vložila tožbo proti obratovodji Hermanu radi gornje žalitve.

Sodišče je zaslišalo številne priče, ki sta jih predlagali obe strani. Ker je delavkina tovarišica vsled ropota strojev v tovarni slišala ob priliki spopada obratovodjo Hermana le kričati, ni pa tudi razumela, kako je Herman delavko T. žalil in tudi druge direktne priče ni bilo pri dogodku, je razpravljajoči sodnik g. Kolšek zaslišal pod prisego tožečo delavko P. samo, ki je potrdila, da ji je obratovodja Paul Herman rekel 8. julija »Sie Sau Sie«, a toženi Paul Herman je odločno do zadnjega tajil.

Sodnik je po končani razpravi toženega obratovodjo Paula Hermana obsodil na 900 Din kazni oz. 7 dni zapore, delavko T. P. pa oprostil ter povdarjal v razlogih, da je dokazno postopanje izkazalo, da je delavka izpovedala popolno resnico.

Sodba je zelo značilna in meče jasno luč v neznosne razmere, ki vladajo po nekaterih mariborskih tekstilnih tovarnah vsled prepotentnosti sijajno plačanih inozemskih privilegirancev, ki bi že vsi davno spadali preko meje.

Ljubljana.

Komerz »Svobode«
v veliki dvorani »Uniona«.

12. dec. t. l. bo prireditve, kakršne že dolgo ni videlo ljubljansko delavstvo. Nastopili bodo mladinski pevski zbor, recitacijski zbor šišenske »Svobode«, razni solisti itd. Prireditve bo pri pogrnjenih mizah. Opozarjamo vse delavstvo in njegove organizacije, da se na ta dan polnoštevilno udeležijo tega kulturno-zabavnega večera, ki je prirejen na čast delegatom za kongres »Svobode«.

Maribor.

Kulturni svet, sestojč iz članov »Strokovne komisije« in »Svobode« v Mariboru, je sklenil prirediti praktični tečaj za delavce in nameščence s sledečim učnim dnevnim redom:

1. Zgodovina razrednega delavskega gibanja.
2. Socijalno - politična zakonodaja.
3. Govorništvo in dopisništvo.
4. Naloge strokovnih in obratnih zaupnikov.

Tečaj, ki je namenjen predvsem funkcionarjem delavskih društev, obratnim zaupnikom itd., se bo pričel v začetku januarja.

Prijave sprejemata »Strokovna komisija« in »Svoboda« v Delavski zbornici, Sodna ulica 9, II. nadstropje.

Smrtna kosa. V sredo, dne 24. t. m. je v tukajšnji splošni bolnici umrl v 63. letu svoje starosti s. Henrik Stropnik, kovač v delavnici državne železnice v Mariboru. Pokojnik se je že v svoji zgodnji mladosti pridružil delavskemu gibanju, kateremu je ostal zvest do svoje smrti. Kot zaupnik in funkcionar se je zlasti udeleževal v svobodni strokovni organizaciji železničarjev in pa v bivši Socijalistični stranki Jugoslavije. Radi svojega prepričanja je bil mnogokrat preganjan in zapostavljen. Kljub vsemu temu pa sodrug Stropnik ni nikoli omahoval, porabil je vsako priliko, da je spodbujal svoje sotrpine k solidarnosti, dobro se zavedajoč, da more zboljšati bedni položaj delavstva samo močno in enotno delavsko gibanje. S smrtjo pokojnika so delavci, osobito pa železničarji, izgubili dobrega zaupnika in svetovalca, katerega bo le težko nadomestiti. S svojim delom si je pokojnik zagotovil trajen spomin. Težko prizadeti družini naše sožalje.

Mariborski mesarji pred okrožnim sodiščem. V torek se je vršila pred okrožnim sodiščem v Mariboru vzklicna razprava proti 31 mariborskim mesarjem, ki so bili meseca julija deloma obsojeni radi navijanja cen pri mesu, deloma pa oproščeni. Vzklicna razprava pred senatom se je vršila celi dopoldan, naka je se-

nat popoldne ob pol 18. uri razglasil sodbo. Pri nekaterih mesarjih je bila obsodba potrjena, za druge je zopet senat prvo sodbo razveljavil in zadevo vrnil okrajnemu sodišču v dopolnitev postopanja in novo razsojo. Razveljavljene so med drugim sodbe proti predsedniku mesarske zadruge Romanu Brezočniku in Francu Filipiču, ki sta bila v prvi instanci obsojena vsak na 25 dni zapore in Din 1250.— denarne kazni ter Filipič tudi v prepev od izvrševanja obrti za dobo 2 mesecev. Razveljavljena je sodba tudi proti Josipu Kirbišu, Francu Hohnjecu, ki sta bila pri okrajnem sodišču oproščena in se bo torej proti vsem gornjim štirim in še nekaterim vršila nova razprava pri okrajnem sodišču, katero bo moralo zaslišati še daljne priče in tudi izvedence. Oproščena sta bila tudi v drugi instanci le Roza Detiček in Franc Smode. Nekaterim pa je bila znižana zaporna kazen. Mesarji so se topot skoro vsi udeležili razprave in je bila ves dan razpravna dvorana št. 53 polna poslušalcev. Tudi pravniki so se za razpravo mnogo zanimali.

Srajce po Din 315.— Pred meseci so hodili po mariborski okolici agenti dunajske modne trgovine Kurz in ponujali okrog železničarjev in delavcev perilo. Ljudje so bili mnenja, da bodo dobili 6 srajc za 315 Din in 6 spodnjih hlač za 300 Din. Ko pa je prišlo blago z računom, se je izkazalo, da so grdo nasledli agentom, kajti na sklepem listu je bilo napisano, da naročajo 6 srajc po Din 315.— in spodnje hlače po Din 300.—. Ogromnih računov seve reveži niso mogli plačati in sedaj grozi dunajska tvrdka z advokatom in tožbami. Ogibljate se vendar že enkrat tujih agentov, ko imamo doma dovolj trgovin. Potom agenta ne bodete nikdar kupili cenejše.

Še vedno Habsburžani. Istočasno, ko so slovenski dnevniki prinesli senzacionalne članke o novem rovanju Habsburžanov in njihovih petolizcev, ki bi radi spravili zopet na avstrijske in ogrske prestole propadle Habsburžane, so nalepili mariborski kinematografi zopet nove ogromne lepake za najnovejši habsburški kič »Kaiserlichehen«. Komaj smo se rešili večtedenske habsburške poplave, že bodo imeli Mariborčani, ki ne morejo pozabiti zlatih časov habsburške idile, zopet priliko, občudovati dobroto Habsburžana Jožefa II. Knjiže, ki bi kakorkoli omenjale Habsburžane, so sicer še vedno strogo prepovedane po knjižnicah, zato pa mora nadomeščati pomanjkanje te nedvomno nenadomestljive duševne hrane za našo purgarijo teden za tednom habsburški pojoči in govoreči film. Hoch Habsburg!

Samomor pod vlakom. Minuli četrtek se je v Studencih pri Mariboru vrgel pod vlak, ki pripelje okrog 1. ure iz Koroške v Maribor, 25 letni Rudolf Jezernik, kovaški pomočnik. Kolesa lokomotive so odrezala Jezerniku glavo. Samomor je izvršil iz obupa, ker je bil brezposeln.

Dne 1. in 17. decembra morajo biti v smislu sklepa gremija trgov-

Cena: Majhne steklenice Din 10.—
srednje steklenice Din 26.—, velike steklenice Din 52.—. Dobiva se povsod.

Kulturni pregled.

Narodno gledališče.

Sheriff: »Konec poti«. »Konec poti« je angleška vojna drama iz francosko-nemške fronte, pisana strogo realistično in podana v izrazitem mišljenju angleške tradicionalne vzgoje. Vsak vojni spis, vsak prikaz vojnega življenja, pa najsi bo kolektivni krik v Barbussovem ali Reunovem romanu, ali pa dnevna senzacija Remarquejevega kova, povsod prodira na plan osnovna resnica: vojna je zlo. Tako sledi tudi v Sheriffovi drami. Toda pisatelj je hotel ovenčati z junastvom pešico oficirjev (ki so frontniki prostaki?), ki so vzrastli ob strogih meščanskih načelih. To junastvo je vzgojno sugerirano prepričanje. Na fronti se spremeni v strahopetnost in obup, ki ne dopuščata treznega preudarka in mišljenja. Zato so vsi ti junaki — imperijalistične meščanske vzgoje prave lutke v rokah onih, ki so jim vcepili v glave prevzvišena načela domovinske ljubezni. Kljub vsem oficirskim in vzgojnim vrlinam, jih je napravila fronta slabije, ki se ne morejo upreti zlu. To je vsa tragika zlaganega junastva. Zato poteka vse dejanje v znamenju trpeke udanosti, omamljene od žganja, rahlih prijateljskih vezi, histeričnih izbruhov in pikantnih pogovorov. — Nič protestov in človeške upornosti, nič samostojnih človeških misli ni v teh ljudeh, samo blaznost in spokojna udanost jih spremlja na njih zadnji poti. — Čemu? Zakaj? — Do spoznanja ni segel niti autor, niti njegovi junaki. Zato je ostala drama le bežna slika groze, brez globljih odtenkov frontnega življenja. Da je drama uspešna, se imamo zahvaliti resni volji igralcev in režiserja, ki so se res potrudili in dali iz sebe vse, kar je bilo mogoče. Poglavje zase pa je naša nevzgojena publika. Smeh ji je nadvse in prav malo loči resno dramo od puhle opere. Kje so poklicani, da bi očistili ta »Avgijev hlev«.

cev v Mariboru trgovski in obrtni lokali zaprti. Trgovine pa so lahko odprte na dan 8. decembra dopoldne in ves dan v nedeljo pred božičem.

Novinarski koncert. V torek, dne 1. decembra se vrši v mariborskem gledališču velik novinarski koncert. Vstopnice se dobe v predprodaji pri gledališki blagajni.

Repertoar mariborskega gledališča. V soboto, dne 28. novembra ob 20. uri: »Ženitev«; premijera. V nedeljo, dne 29. novembra ob 15. uri: »Slaba vest«, ob 20. uri: »Ptičar«.

Vsled onemoglosti se je minulo sredo zgrudil na Slomškovem trgu 50-letni pekovski pomočnik Jakob Antoličič. Oddan je bil v domačo oskrbo.

V samomrtilnem namenu je v sredo, dne 24. t. m. 20 letna Antonija K. izpila večjo količino kisove kisline. V nezavestnem stanju jo je rešilni oddelek odpremil v splošno bolnico.

Tatvina dvokolesa. Minulo sredo je bilo iz veže Zadrugnega doma na Slomškovem trgu ukradeno moško dvokolo, last Stefana Tekmeca. Za storilcem ni sledu.

Mila Favai, Glavni trg 11 (preje Badl) se priporoča z veliko zalogo dežnikov, drobnarije, aktovk, nahrbtnikov, kovčegov, kozmetike. Najnižje cene!

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

SREČKE državne razredne loterije se dobe sedaj tudi v štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru. Slomškov trg 6. Sodrug, tam jih kupuj!

MIKLAVŽEVA DARILA dobite v Ljudski tiskarni na Slomškovem trgu 6. Ne pozabite priti!

Celje.

Predavanje »Svobode«. Zadnje predavanje »Svobode« se je vršilo dne 25. t. m. ob precejšnji udeležbi. Predavatelj g. skaberne je v lepih besedah obrazložil posamezne slike iz Skandinavije. Prihodnje predavanje se bo vršilo v sredo, dne 2. 12. t. l., ob 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice. Naslov predavanja je: »Od govorečega kamna do potujoče knjige.« Predavatelj je dr. Stanko Likar iz Ljubljane.

Avtomobilske nesreče. V ponedeljek, dne 23. t. m., je povozil na državni cesti proti Celju neki avto 31 letnega Gorjanca Stanislava iz Arcelina. Bil je vinjen ter je v pijanosti prežrl prihajajoči avto, kateri ga je z blatnikom podrl ter mu zlomil dvakrat nogo, enkrat roko in ga močno poškodoval na glavi, da je bil na mestu mrtev. Preiskava je uvedena. Druga avtomobilska nesreča se je dogodila isti dan okoli 10. ure zvečer na cesti od Laškega proti Celju. Nasproti vozniku Drobiz Mihaelu iz celjske okolice je privozil avto ter mu splasil konoje. Voznik je padel z voza, avto mu je šel preko noge in mu jo zmečkal. Nesrečnega so pripeljali z rešilnim avtom domov.

Miklavžev večer. »Svoboda« Celje priredi v ponedeljek, dne 7. decembra t. l., Miklavžev večer v mali dvorani Celjskega doma (Union). Igra Jazz-band »Svoboda«. Začetek ob 8. uri zvečer. Darila se spre-

jemajo v ponedeljek od 6. uri zvečer naprej v mali dvorani Uniona.

Senovo-Rajhenburg.

Delavski oder »Svobode« v Senovem pri Rajhenburgu vprizori v nedeljo, dne 6. decembra, ob pol 4. uri popoldne v dvorani osnovne šole na Senovem dramo v 3 dejanjih »Golgoto« s sodelovanjem »Delavske godbe«. — Delavstvo in ostalo občinstvo vabljeni! — Odbor.

Književnost.

»Literatura«. Izšel je 4. in 5. zvezek »Literature«, znanega, dobro urejevanega mesečnega časopisa za umetnost. Odlikuje se po dobri izbiri čtiva, ki odgovarja na vsa sodobna kulturna vprašanja. Posebno bogat je esejistični del s prispevki Mitislavskega, Romana Rollauda (Gorkija), Upton Sinclairja (Viktor Hugo) Georga, itd. — V »Panorami«, v oddelku za drobne kulturne vesti, najdemo same aktualne novice iz nove knjižne produkcije. Poleg člankov je tudi par posrečenih ilustracij K. Kollwitzove, Fr. Masereela in drugih. — Lično brošurico priporočamo vsem, ki se zanimajo za sodobna kulturna vprašanja.

Gospodarske vesti.

Zakaj ima Francija toliko zlata. Gospod Roger Nathan označuje v listu »Europe Nouvelle« z dne 24. okt. t. l. nakopičenje zlata v Franciji kot »enostaven in normalen rezultat cele vrste faktorjev, ki so vsi znani«. Te faktorje našteva Roger tako-le: 1. Ugodna trgovska bilanca Francije, ki jo cenijo na kosmato skupno vrednost nekako 10 milijard frankov; 2. repatriacija (povratak v domovino) kapitala že od leta 1926 sem in tja po francoski Narodni banki; 3. industrijska prosperiteta, naraščajoči fond radi velikih dobičkov in povračilo javnih dolgov ter nato sledeča kratkoročna posojila na inozemskih trgih; 4. dejstvo, da tuji bankirji niso zadržali zalog frankov, nego so jih konvertili (zamenjali) v dolarje ali nemške marke. Napačno bi bilo reči, da Francija nima nobenega denarja izposojenega. Izdajala je kapital, vendar posredovalcem, ki so ga potem razdelili. Ali kljub temu, da so ta sredstva posledica marljivosti, pametnega gospodarjenja in premissnosti oz. opreznosti glede varnosti svojih investicij pri francoskem narodu, ne morejo nuditi nikakega primera, kateremu bi mogli drugi narodi enostavno slediti. »Spoznati moramo«, zaključuje gospod Nathan, »da ta trajno ugodna trgovinska bilanca, ta možnost do ustvarjanja stalno se množijo rezerv, sprejem stabilizacije, ki je konsolidirala finančni položaj Francije in jo prestavila v položaj, v katerem lahko igra vlogo posojilodajalca, pomenijo v ozadju življenja, ki bi ga smatrali mnogi, ki niso francoskega porekla, za slabo; a to življenje se prenaša samo zato, ker najdemo mi svojo srečo v drugih

stvarih in smo vzgojeni po avtoritativni in že stari tradiciji k gospodarskosti.« I. S. N.

Razno.

Smrtna žrtev okultizma ali klicanja duhov. V Berlinu je umrl slikar Groenvold. Udovi je zapustil lepo imetje in dragoceno zbirko slik. Pozneje se je vdala žena okultizmu, ker je hotela dobiti od umrlega sorodnega poročila z onega sveta. Zašla je res v okultistično družbo, kjer so računali z njeno naivnostjo in jo prav pošteno izrabili. Najprej so ji predložili telegram umrlega moža, v katerem prosi vdovo, da naj podpira njegove zagovornike denarno, da se bodo mogli boriti za njegovo dobro ime. Vsi duhovi so zahtevali žrtvovanje denarja. Prikazal se ji je končno sam Kristus, ki ji je diktiral pismo, da zapusti svoje imetje dvema okultistinjama ter ji obljubil za to nebesa. To so želje njenega moža, kakor je povedal že njegov duh sam. Vrhutega se pa mora dati pretepati in postiti deset dni. Dvainšedemdesetletna žena je ubogala Kristusa ukaz in storila kakor ji je bilo ukazano. Za posledicami te pokore je žena umrla, kar so okultisti najbrže hoteli, da s tem zabrišejo sled zločina. Zadeva se je vendar razvedela in sedaj jo preiskuje državno pravdnistvo, da družbo obtoži goljufije in umora. — Neverjetno je, kako velika je naivnost meščanskih žena.

Stotisoč let stara riba. Geološki zavod inomoškega vseučilišča poroča, da je delavec neke opekarne, ko je odkopal ilovico, naletel na fosilne ostanke skoro poldrugi meter dolge ribe iz srednje ledene dobe. Riba utegne biti stara okoli stotisoč let in pripada vrsti salmonidov.

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah:

CENA OBLEK ZA GOSPODE:	Din 240.— do 750.—;
ZA DEČKE:	Din 200.— do 330.—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210.— do 270.—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130.— do 150.—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET:	Din 110.— do 270.—;
RAGLAN:	Din 650.—;
HLAČE:	Din 90.— do 180.—.

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bode uverili o resničnosti naših navedb. Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!

Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno:

Pazite se pred ponaredbami!

Vrsta
Tek. štev.

Prodajna
cena
Din
50
Pazite
na gornjo ceno

**Kupujte svoje
potrebščine
pri naših
inseren-
tih.**

**Nabirajte
nove
naročnike**

Sanke, enosedežne, po Din 95.—
dvosedežne „ „ 105.—
Eksportna hiša „LUNA“, Maribor.

**Za šolo kupujemo samo na
Slomškovem trgu štev. 6.
Ljudska tiskarna Maribor.**

Gugalni konji, komad po Din
100.— do 115.—
Eksportna hiša „LUNA“, Maribor.

Restavracija in kavarna „PROMENADA“

MARIBOR, TOMŠIČEVA ULICA.

Od danes naprej se bodo točila pristna vina iz kleti gosp. **A. Janžekoviča** iz Pekla in sicer:

Portugalec po Din 8.—

Rizling „ „ 10.—

Silvanec „ „ 14.—

Čez ulico Din 1.— ceneje.

Cenjene goste prosim, da se prepričajo o pristnosti vin, ter se priporočam za obilen obisk
I. Mahajnc.

Vozički za lutke,

komad po Din
70, 100 in 115.

Eksportna hiša „LUNA“, Maribor.

PRISTOPAJTE K ZADRUGI

„DELAVSKE DOM“

Maribor, Frankopanova ulica 1.

**Velika izbira vsakovrstnih igrac,
božičnih okrasov** po brezkonkurenčnih cenah

Eksportna hiša „LUNA“, Maribor.

Nalagajte svoje prihranke

**v štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Slomškov trg štev. 6.**

**Posojila dajemo po
ugodnih pogojih!**

**Vloge obrestujemo po 6 1/2 %
proti trimesčni odpovedi.**